

LA LLARGA MARXA DEL TEATRE INSTITUCIONAL VALÈNCIA

El lent part del Centre Dramàtic

La creació del Centre Dramàtic Valencià, un projecte d'elaboració llarga i treballosa, ha originat unes expectatives potser desproporcionades al seu vertader abast. Ara, per fi, el programa de la primera temporada del Centre, a partir de febrer del 88, està només pendent d'aprovació.

tor—, el cap de la Direcció General de Cultura i el secretari general del Consell de Cultura de la Generalitat, el director gerent executiu de l'Ivaecm —càrrec encara sense titular conegut— i sis vocals ja designats: Berlanga i Michavila, José Monleón i Antoni Tordera, Matilde Salvador i Armand Blanquer. El retard en el nomenament de director gerent, que ha de preparar el pla anual de les activitats i encarregar-se de les qüestions de personal, ha significat una espera addicional per a les tres àrees i ha donat pàbul a especulacions difícils de concretar sobre marors de fons en la recentment renovada Direcció General de Cultura.

Centre Dramàtic, una espera massa llarga.

Enric Sòria

Quan ja fa dos anys de la creació del Centre Dramàtic de la Generalitat valenciana, el primer esborrany de pressupost i el programa per a la temporada del 88 ha estat ja presentat i espera una aprovació imminent. Dos anys és un període llarg, sobretot enmig de la crisi del teatre valencià i la inconcreció general de la política institucional. El Centre Dramàtic no podrà pal·liar —ni ho pretén— les deficiències del teatre valencià, però ha anat concentrant les expectatives dels professionals en la sempre retardada

obertura de la futura seu, l'antic cinema Rialto, que ara està prevista per a les darreries del mes de febrer del 1988.

El Centre Dramàtic va ser creat per un decret del 1985 com a centre de producció i coordinació de la Generalitat. El 30 de desembre de 1986 un reglament d'ordre superior crea l'Institut Valencià d'Arts Escèniques, Cinematogràfiques i Musicals (Ivaecm), del qual el Centre passa a ser una secció autònoma. L'Institut haurà de servir per agilitar el funcionament de les tres àrees, teatre, cinema i música, tant a nivell administratiu com econòmic.

El consell rector estarà format pel conseller de Cultura —com a direc-

L'octubre de l'any 86, Antonio Díaz Zamora era nomenat director interí del Centre Dramàtic i, confirmat oficialment en el càrrec, l'abril del 1987. Un nomenament generalment ben rebut. Díaz Zamora és un veterà home de teatre, de trajectòria digna i que darrerament no s'havia deixat veure massa. Dins els paràmetres del difícil món de l'escenari estava, doncs, poc cremat. Només el seu desconeixement dels problemes específics del teatre en català —que ell anomena sistemàticament «llengua valenciana»— al país podia alçar alguna susceptibilitat. La desesperant lentitud amb què el projecte ha

seguit conduint-se li és poc imputable. Sembla la burocràtica marca de la casa general.

Segons Díaz Zamora, que es reforça amb el seu encarregat de premsa i mesura meticulosament les paraules, el Centre Dramàtic contempla la producció d'obres enquadrables en dos grans apartats, «un de teatre de repertori i un altre on tinguen cabuda les noves textualitats, l'experimentació i els espec-

Antonio Díaz Zamora.

tales parateatral». Per això, el Rialto comptarà amb tres sales, una —compartida amb la Filmoteca— d'unes 450 butaques, per a produccions de repertori que se succeiran trimestralment; una altra, de cent butaques, per als espectacles experimentals, i una tercera, al celler, de 250 espectadors, per a *música hall*.

«Volem donar opció —ens comenten— al màxim de possibilitats dins els gèneres teatrals buscant, és clar, una coherència entre ells. Cal buscar la connexió amb el públic. No es pot fer teatre d'esquena al públic, hem d'augmentar-ne l'expectativa». A la programació es contemplaran les dues llengües oficials del país en un pla d'igualtat. «Procurarem sempre que hi haja dos espectacles funcionant al mateix temps, un en cada llengua. Cal també que els espectacles en cada llengua siguin independents i defugir la pràctica de la traducció automàtica dels textos, que no té massa sentit. Les obres es representaran en la llengua en què han estat concebudes».

Hi ha prevista també la col·laboració amb altres centres, de l'estat o de fora, que faciliten una major repercussió a les produccions i l'extensió a una sèrie de sales de tot el País Valencià, assaig, ja esbossat, d'una xarxa teatral institucional: Alacant, Alzira, Alcoi, Elda, Elx, Petrer, Sagunt, Manises i Cultura, i una llista una mica més extensa de sales col·laboradores.

Tot això no serà possible, òbviament, sense la típica jungla de càrrecs i departaments que configuren l'organigrama de tots els centres institucionals. El Centre Dramàtic es compon de Direcció i cinc departaments: producció, contractació, direcció tècnica, premsa, circuit i gira, documentació i activitats paral·leles. Els tres primers

ja estan en funcionament, mentre que el de circuit i el de documentació es posaran en marxa a partir de l'I de gener de l'any que ve.

Quan tot siga ja una realitat, damunt les taules la principal repercussió serà «que esdevinga un exemple i una seguretat per a l'espectador, que siga per a ell «la casa del teatre». I per als professionals hauria d'esdevenir un referent, on poder trobar una sèrie de respostes

als problemes tècnics concrets que se'ls plantegen».

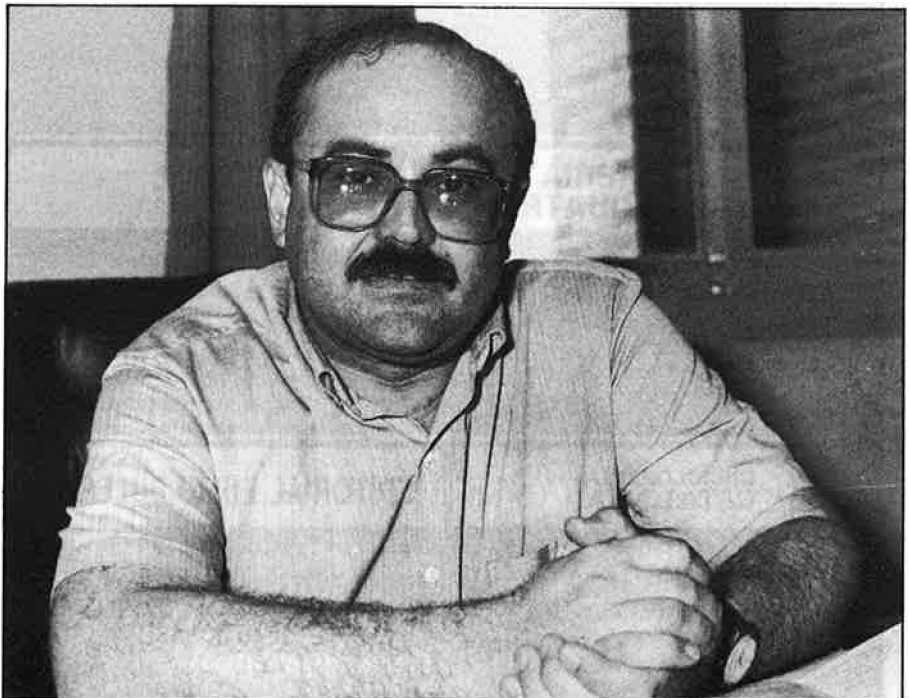
La Generalitat i el drama

És evident que amb la seua sola existència el Centre Dramàtic no ha de resoldre la lamentable situació actual del teatre valencià, però també ho és que els professionals valencians tendeixen a pensar que només una política general i encertada de la Conselleria de Cultura pot ajudar a endreçar la situació present. El problema és com.

A les turbulentes Segones Jornades de Teatre que tingueren lloc en l'hotel Rey don Jaime de València, una part del Consell Assessor de Teatre de la Direcció General de Cultura s'inclinava per llançar tot l'esforç a fer sobrevi-

le les companyies ja existents, estimulant-ne la creació de noves i organitzant-ne la xarxa, tot seguint un model molt semblant al galleg o al toscà. La decisió de crear el Centre Dramàtic, però, ja havia estat presa. Ara, mentre la majoria dels professionals es mostren més o menys esperançats amb les possibilitats reviscoladores del Centre, per a alguns aquest segueix sent un projecte de difícil consolidació real. On hi ha les companyies, la legió de tècnics —gerents, regidors, tramoistes, atrezzistes, foquers, etc.— necessaris per fer realitat una programació àmplia i continuada? Què passa amb les companyies i grups privats mentre s'allarga la restauració del Rialto i l'èxode d'actors valencians a Madrid o Barcelona es generalitza? I que, al cap de dos anys, la inauguració de la primera temporada es postpose d'octubre a febrer no és un símptoma del que passa quan es comença la casa per la teulada?

Segons Rodolf Sirera, responsable de l'àrea en la Conselleria, cal entendre que el Teatre al País Valencià ha sofert una interrupció històrica de trenta anys, «al final de la dècada dels cinquanta desapareixen les darreres companyies estabilitzades i desapareix també el seu circuit. Des d'aleshores els valencians només han vist un teatre comercial vingut de fora —de gira— o de teatre independent, motivat per una situació política ben concreta. Ara hem de recuperar en pocs anys un buit de dècades, no fa molt encara un s'havia

Rodolf Sirera: «Cal recuperar un buit de dècades».

Estiu

NOVETATS **en** LLIBRES

edicions 62 sia

SIS PERSONATGES EN CERCA D'AUTOR/ENRIC IV

Luigi Piiandello
Les Millors Obres de la Literatura Universal/Segle XX.
16. 224 pàgs.
Les dues obres més representatives de Pirandello, el genial renovador del teatre europeu contemporani.

QQ Editorial Laia

PEDRA DE TARTERA

Maria Barbal [10a. edició]
Premi «Joaquim Ruyra» 1985. Premi «Crexells» a la millor novel·la publicada, Premi de la Generalitat a la millor obra infantil.

EDICIONS DE LA MAGRANA

EL CAU DELS MIL DIMONIS

Andreu Martín
L'Esparver. 59

Una aventura plena d'acció i d'intriga escrita per un dels millors autors de novel·la negra.

EDITORIAL EMPÚRIES

BARCELONA i RODA DE TER

Joan Vinyoli/Miquel Martí i Pol
Col·lecció Tros de paper. mim. 22

Tota la correspondència entre els dos poetes. Crònica -ben emotiva- d'una gran amistat.

BK

GREGAL LLIBRES
consorci d'editors valencians s.a.

CUQUET

Quadern de vacances. 1
Manoli Chulvi. Teresa Huerta i Ximo Urena

PaGoira LA GALERA, S. A. EDITORIAL

COL·LECCIO ELS GRUMETS DE LA GALERA

Novel·les per a nois i noies
Volums de 13,5 x 20./ cm, il·lustrats a la ploma. Enquadernació rústica, plastificada.

V? y LLIBRERIA TRES 1 QUATRE

COLONIALISME MEDIEVAL

Robert 1 Burns
Bei, 9
Una perspectiva útil per a la història de la croada des d'on examinar les societats convergents de la Cristiandat i de l'Islam.

v.

curial

L'ESPLANADA EL REI MICOMICÓ

Abdó Terradas Traducció de L'ESPLANADA, de Maria Àngels Anglada. Biblioteca Popular Curial. 5
L'Esplanada. Testimoniatge de la repressió absolutista contra els liberals a la Barcelona de l'any 1828 a través de la família d'un dels afusellats. El rei Micomicó. Comèdia en 2 actes i en vers. Sàtira antimonàrquica.

1

ffiiSiM

ENCICLOPÈDIA CATALANA

DICCIONARI JURÍDIC CATALÀ

Un volum de .14 x 21.480 pàginesf—

De venda a llibreries.
«Els diccionaris de l'Enciclopèdia».

EDITORIAL EUMO-BULLENT

COL·LECCIO PRIMERES PLANES

10 volums

Es un material per a l'aprenentatge de la llecció-escritura que presenta les grafies d'una manera progressiva en forma d'història,

de justificar per muntar a València un clàssic, una obra de repertori. Ha cugat també visitar les sales del país, comprovar-ne l'estat, dissenyar un programa de produccions, etc. Pel que fa al Rialto, la rehabilitació s'ha retardat perquè ens hem trobat amb problemes —inclús jaceres corcades— que no estaven previstos. S'ha hagut de remodelar el fons i hem intentat de traure'n el màxim partit. D'altra banda, el 87 ha estat un any d'esdeveniments polítics i canvis administratius, i això també retarda les coses».

Segons Díaz Zamora, el Centre Dramàtic difícilment pot col·laborar amb projectes privats, ja que «per definició assumeix completament els espectacles que produeix. Així, com a tot arreu, l'eixida per als projectes privats és la de les subvencions». De tota manera, sembla que les demandes de consolidació de les companyies existents no han caigut en el buit. Fa uns mesos aparegué una ordre per donar ajudes al teatre, la filosofia de les quals —ens comenta Rodolf Sirera— és la concentració amb les companyies que s'estabilitzen, almenys algunes. També s'ha intentat crear nuclis de treball a les sales del país, per crear-hi una xarxa dinàmica, tot i que no tots els ajuntaments s'han mostrat disposats a assumir la part que els correspon en el manteniment dels seus teatres.

Quant als tècnics, Rodolf Sirera reconeix que el planter valencià és insuficient, «encara que la situació no és tan terrible com fa un anys. Hem previst per a enguany l'organització de cursos d'oficis de teatre, importar gent qualificada, etc. En aquest sentit, el Centre Dramàtic sí que pot ser un magnífic dinamitzador».

Per a directors teatrals i actors, l'activació teatral que poden suposar aquestes mesures va acompanyada de les esperances posades en la TVV i en una incipient política cinematogràfica autònoma; tot plegat sí que podria detenir la crisi, amb connotacions d'èxode massiu, en què fa temps que proven de sobreviure. El Centre Dramàtic, amb les seues tres sales en funcionament constant i la posada en marxa de les sales comarcals, pot significar un esforç substancial. Començarem a saber-ho quan es despullen les darreres incògnites que l'envolten. Ara, el projecte per a la temporada del 88 és a la taula del Consell Rector de l'Ivacaem. Més val tard que mai. D'ací a poques setmanes se'n farà pública la programació. L'eficàcia i la viabilitat, és clar, només podran ser avaluades molt més avant.